

CZU: 616.24-002.5:616.379-008.64

FACTORII DE RISC DE ÎMBONĂVIRE DE TUBERCULOZĂ PULMONARĂ LA PACIENȚII CU DIABET ZAHARAT

Evelina Lesnic¹, Alina Malic¹, Adriana Niguleanu¹,
Tatiana Osipov¹, Igor Semianiv²

¹Disciplina de pneumologie și alergologie, USMF „Nicolae Testemițanu”,

²Universitatea de Medicină de Stat din Bucovina, Cernăuți, Ucraina.

Introducere. Diabetul zaharat (DZ) și tuberculoza (TB) constituie probleme grave de sănătate publică în Moldova (RM), iar factorii de risc (FR) sunt frecvent nerecunoscuți. **Scopul:** evaluarea FR de îmbolnăvire de TB la pacienții cu DZ. **Material și metode.** Studiu caz-control, retrospectiv, care a inclus 186 cazuri noi de TB pulmonară asociată cu DZ (lotul de studiu - LS) și 351 pacienți cu DZ în perioada 2017-2022 în RM. Gradul riscului a fost stabilit prin calculul raportul probabilităților (OR). **Rezultate.** În LS durata de la stabilirea diagnosticului de DZ până la TB a fost 12.3 ani. În LS 102 (54%) au fost cu DZ tip 2 vs. 311(89%) în LC, 84 (46%) cu DZ tip 1 în LS vs. 40 (11%) în LC. Hb1C = 14.2 mg/dL în LS vs. 9.4 mg/dL în LC. Complicații ale DZ au avut 100% LS și 178(51%) LC. Factorii de risc pentru TB la pacienții cu DZ au fost reședința urbană OR = 6.5 (ÎI 95%: 3.1-12.1), vârsta 54+ ani OR = 3.1; (ÎI 95% 1.2-5.1), istoricul de migrație OR = 14 (ÎI 95%: 12-113), statul economic vulnerabil OR = 3.5(ÎI 95%: 1.5-8.1), stare civilă de solitar OR = 6,4 (ÎI 95%: 4.3-9.6), comorbidități cu excepția DZ, OR = 14.2 (ÎI 95%: 8.4-17.2), contactul tuberculos OR = 14.9 (ÎI 95%: 11.2-19) și co-infecția HIV, OR = 8,3(ÎI 95%: 1.5-12.9), prezența complicațiilor diabetice OR = 119 (ÎI 95%: 5-128), hiperglicemia necontrolată OR = 78 (ÎI 95%:12-157). **Concluzii:** FR majori pentru TB au fost: reședința urbană, istoricul de migrație, statutul de solitar, contactul TB, co-infecția HIV, DZ complicat, necontrolat. **Cuvinte cheie:** TB, diabet, factori de risc.

RISK FACTORS FOR PULMONARY TUBERCULOSIS IN PATIENTS WITH DIABETES MELLITUS

Evelina Lesnic¹, Alina Malic¹, Adriana Niguleanu¹,
Tatiana Osipov¹, Igor Semianiv²

¹Pneumology and Allergology Discipline, Nicolae Testemițanu State

University of Medicine and Pharmacy,

²Bucovinian State Medicine University, Chernivtsi, Ukraine.

Background. Diabetes mellitus (DM) and tuberculosis (TB) are serious public health problems in Moldova (RM), and risk factors (FR) are frequently unrecognized. **Aim.** Assess the risk factors (RF) for TB in patients with DM from RM. **Material.** Case-control, retrospective, study, which included 186 cases with pulmonary TB and DM (study group-SG) and 351 cases with DM registered between 2017-2022 in RM, was conducted. **Results.** In SG duration between DM and TB was 12.3 years. In SG 102 (54%) were diagnosed with type 2 of DM vs. 311 (89%) in CG, in 84 (46%) type 1 DM vs. 40 (11%) in CG. Hb1C = 14.2 mg/dL in SG vs. 9.4 mg/dL in CG. Diabetic complications were in 100% SG and 178(51%) of CG. The risk factors for TB in patients with DM were urban residence OR = 6.5 (CI 95%:3.1-12.1), age 54+ OR = 3.1 (CI 95%:1.2-6.1), economic migration OR = 14 (CI 95%: 12-113), economical vulnerability OR = 3.5 (CI 95%: 1.5-8.1), single civil state OR = 6.4 (CI 95%: 4.3-9.6), comorbidities, except DM OR = 14.2 (CI 95%: 8.4-17.2), TB contact OR = 14.9 (CI 95%: 18.2-113) and HIV co-infection OR = 8.3 (CI95%: 1.1-12.9), diabetic complications OR = 19 (CI 95%: 5-128), uncontrolled glycaemia OR = 78 (CI 95%: 12-157). **Conclusion.** The high RF for TB in DM were urban residence, migration history, single state, TB contact, HIV, diabetic complications and uncontrolled hyperglycemia. **Keywords:** TB, diabetes, risk factors.